

ЕЛЕКТОРАЛЬНІ НАСТРОЇ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ЗА МІСЯЦЬ ДО ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРІВ 2010 РОКУ

Протягом 12-24 грудня 2009 року Київський міжнародний інститут соціології (КМІС) провів всеукраїнське опитування громадської думки. Методом інтерв'ю опитано 4074 респонденти, що мешкають у 144 населених пунктах усіх областей України та Криму (включно з містом Києвом) за стохастичною вибіркою, репрезентативною для населення України віком від 18 років.

Статистична похибка вибірки (з ймовірністю 0.95 і за дизайн-ефекту 1.5) не перевищує 2.3% для показників близьких до 50%, 2,0% - для показників близьких до 25%, 1,4% - для показників близьких до 10%, 1,0% - для показників близьких до 5%.

Якби президентські вибори відбулися на місяць раніше, то, як показують розрахунки проведені на основі зібраних даних, з усіх громадян України віком від 18 років

- *близько 30% проголосували б за Віктора Януковича,*
- *близько 16% - за Юлію Тимошенко,*
- *близько 7% - за Сергія Тігіпка,*
- *близько 4% - за Арсенія Яценюка,*
- *близько 3,5% - за Віктора Ющенка,*
- *близько 3% - за Петра Симоненка,*
- *близько 2,5% - за Володимира Литвина,*
- *близько 1% - за Олега Тягнибока,*
- *за інших 10 кандидатів – загалом близько 2%,*
- *близько 2% не підтримали б жодного з кандидатів*
- *і близько 29% не взяли б участі у голосуванні.*

Таким чином у голосуванні першого туру число поданих голосів найімовірніше склало б близько 71% від числа усіх виборців.

Відповідно – із загального числа поданих голосів – найбільші частки отримали б

- *Віктор Янукович – близько 42% поданих голосів,*
- *та Юлія Тимошенко – близько 22% поданих голосів.*

Якщо б за цими результатами наприкінці грудня відбувся другий тур виборів, то з усіх громадян України віком від 18 років

- **близько 43% проголосували б за Віктора Януковича,**
- **близько 29% - за Юлію Тимошенко,**
- **близько 2% не підтримали б жодного з кандидатів**
- **і близько 26% не взяли б участі у голосуванні.**

Відповідно, у голосуванні другого туру число поданих голосів найімовірніше склало б близько 74% від числа усіх виборців, а усі голоси найімовірніше розподілилися б таким чином:

- **за Віктора Януковича – близько 58 % поданих голосів,**
- **за Юлію Тимошенко – близько 39% поданих голосів**
- **і близько 3% не підтримали б жодного з кандидатів.**

Регіональний розподіл прихильників цих двох кандидатів серед усіх громадян України віком від 18 років виглядає наступним чином¹:

- **В. Янукович, як і раніше, має найбільшу підтримку у Східному (51%) та Південному (45%) регіонах; у Центральному регіоні за В.Януковича готові проголосувати 17% опитаних, у Західному - 9%.**
- **Ю. Тимошенко має найбільшу підтримку в Центральному та Західному регіонах (по 25%); у Південному регіоні за неї готові проголосувати 7 % опитаних, у Східному регіоні – 4%.**
- **Тільки 7% виборців вірять у те, що вибори пройнуть чесно, без фальсифікацій, 53% вважають, що вибори скоріш за все будуть фальсифіковані, 29% вважає, що порушення будуть, але незначні.**
- **Більшість опитаних (56%) цікавляться результатами соціологічних досліджень. Рівень довіри до соціологічних досліджень з 2002 до 2009 рр., суттєво зріс, у 2002 лише 36% виборців довіряли результатам опитування, а зараз біля 53%.**
- **Тільки 6% опитаних готові змінювати свій вибір у залежності від результатів соціологічних досліджень**

¹ **Західний регіон** - вісім найзахідніших областей: Волинська, Рівненська, Львівська, Івано-Франківська, Тернопільська, Хмельницька, Закарпатська, і Чернівецька (22% виборців);

Центральний регіон - Житомирська, Вінницька, Кіровоградська, Черкаська, Полтавська, Сумська, Чернігівська, Київська області і місто Київ (30% виборців);

Південний регіон – Дніпропетровська, Одеська, Миколаївська, Херсонська, Запорізька області і Крим (26% виборців);

Східний регіон - Харківська, Донецька і Луганська області (22% виборців).

Перше запитання стосовно умовних президентських виборів було поставлено таким чином:

Якби у найближчу неділю відбувалися вибори Президента України, чи взяли б Ви участь у голосуванні? (ЯКЩО ВІДПОВІДЬ «ТАК») А яким би був Ваш вибір?

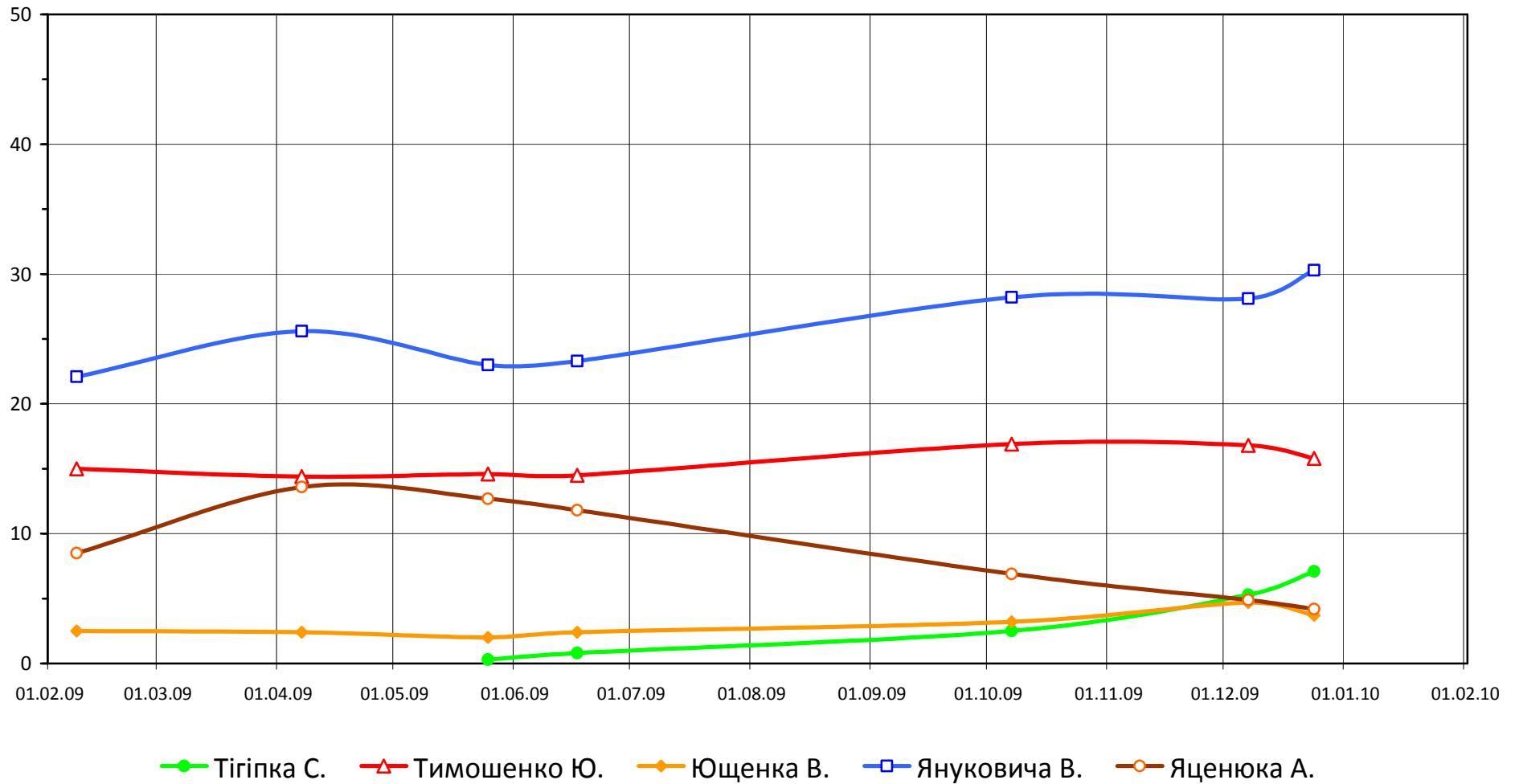
Розподіл відповідей на це запитання (у відсотках) в Україні в цілому:

Кандидати	Третій тиждень грудня імовірна участь у голосуванні 71%	
	% від усіх громадян віком 18 років і старших	% від виборців, готових взяти участь у голосуванні
Богословська Інна	0.3	0.4
Бродський Михайло	0.0	0.0
Гриценко Анатолій	0.7	0.9
Костенко Юрій	0.2	0.2
Литвин Володимир	2.5	3.5
Мороз Олександр	0.3	0.4
Пабат Олександр	0.1	0.1
Противсіх Василь	0.1	0.2
Ратушняк Сергій	0.0	0.1
Рябоконт Олег	0.0	0.0
Симоненко Петро	2.9	4.1
Супрун Людмила	0.0	0.1
Тимошенко Юлія	15.8	22.1
Тігіпко Сергій	7.1	9.9
Тягнибок Олег	1.2	1.7
Ющенко Віктор	3.7	5.2
Янукович Віктор	30.3	42.2
Яценюк Арсеній	4.2	5.9
Проголосував би проти всіх	7.1	3.0
НЕ БРАВ БИ УЧАСТІ В ГОЛОСУВАННІ	4.0	0.0
ВАЖКО СКАЗАТИ	19.4	0.0
РАЗОМ	100.0	100.0

Жирним шрифтом виділені дані кандидатів, що за рейтингами прихильності виборців займали наприкінці грудня **п'ять перших місць**.

Співвідношення даних кінця грудня з даними попередніх опитувань, починаючи з лютого 2009 року, представлено на наступній сторінці у графічній формі.

Зміна рейтингів п'яти кандидатів з лютого по грудень 2009 року

Дані, наведені у наступній таблиці, показують за рахунок електоральних прихильностей виборців яких регіонів наприкінці грудня відбулися зміни у рейтингах п'яти більш популярних кандидатів.

Розподіл прихильників кандидатів у регіонах
(% від усіх мешканців регіону віком від 18 років)
Грудень (перший і третій тижні)

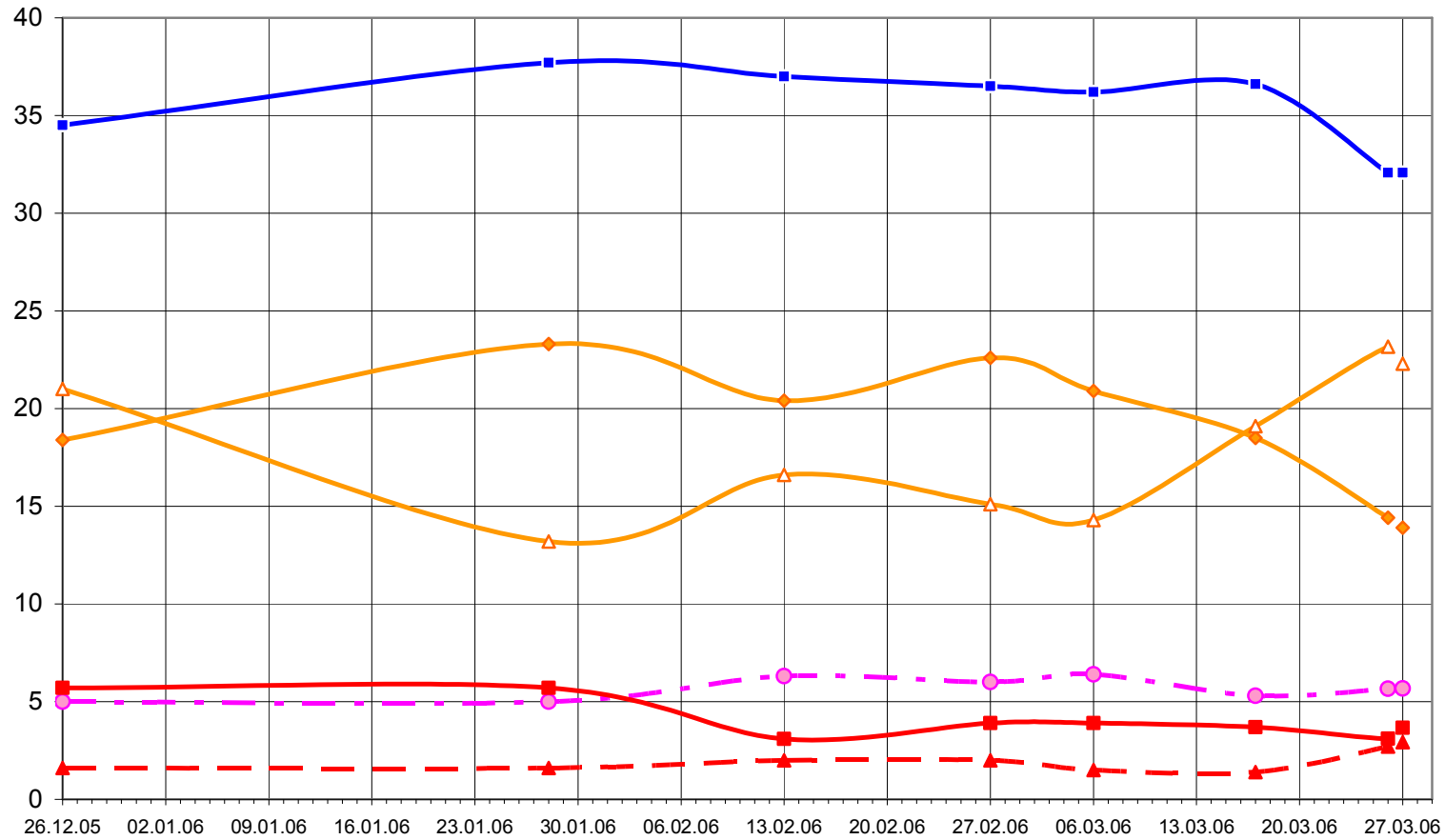
	Макрорегіони							
	Західний		Центральний		Південний		Східний	
	1-й тиждень	3-й тиждень	1-й тиждень	3-й тиждень	1-й тиждень	3-й тиждень	1-й тиждень	3-й тиждень
Богословська Інна	0.2	1.0	0.2	0.9	0.9	0.6	1.8	0.0
Гриценко Анатолій	2.5	0.3	0.5	0.3	0.6	0.0	1.1	0.0
Костенко Юрій	0.7	3.5	0.0	4.0	0.2	1.5	0.0	0.8
Литвин Володимир	1.6	0.3	3.2	0.5	2.7	0.1	1.8	0.1
Мороз Олександр	0.0	0.0	0.2	0.2	0.0	0.0	0.2	0.1
Пабат Олександр	0.0	0.1	0.2	0.2	0.0	0.2	0.0	0.0
Противсіх Василь	0.2	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0
Ратушняк Сергій	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Рябокоть Олег	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Симоненко Петро	0.5	1.2	2.2	2.7	4.5	3.2	3.6	4.7
Супрун Людмила	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0
Тимошенко Юлія	21.6	24.7	27.0	25.5	10.4	7.4	5.8	4.3
Тігіпко Сергій	2.5	6.6	4.5	6.9	7.6	9.5	6.5	4.8
Тягнибок Олег	2.3	4.4	0.7	0.7	0.0	0.2	0.2	0.1
Ющенко Віктор	14.0	12.6	3.5	2.4	1.1	0.7	1.1	0.3
Янукович Віктор	10.6	9.1	15.6	17.3	37.5	44.8	50.9	51.3
Яценюк Арсеній	6.1	7.3	7.7	5.3	2.8	2.7	2.5	1.5
Проголосував би проти всіх	6.8	5.5	8.7	8.6	7.0	6.7	7.0	7.1
Не брав би участі в голосуванні	3.2	3.5	3.2	4.1	2.5	3.9	4.0	4.3
Важко сказати	27.0	19.7	22.7	20.1	22.2	17.7	13.2	20.4
РАЗОМ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Жирним шрифтом виділені ті частки прихильників кандидатів, які статистично значуще (з імовірністю не менше 95%) змінилися приблизно за 10-12 днів між двома опитуваннями КМІС у грудні цього року.

Як приклад динамічних змін рейтингів електоральної підтримки різних політичних сил у передвиборчій кампанії на наступній сторінці наведено графік зміни електоральних рейтингів партій і блоків перед парламентськими виборами 2006 року.

Динаміка рейтингів партій і блоків у січні - березні 2006 року

(у відсотках голосів очікуваних за даними КМІС та отриманих за даними екзит-полу КМІС і ЦР та ЦВК)

Друге запитання стосовно умовних президентських виборів було поставлено таким чином: **Тепер уявіть, будь ласка, що зараз відбувається другий тур президентських виборів, і в бюлетені залишилися тільки Тимошенко і Янукович. Ви можете проголосувати за одного з них, проти обох або не брати участі у голосуванні. Що Ви обираєте?**

Розподіл відповідей на це запитання (у відсотках) в Україні в цілому:

Кандидати	Грудень імовірна участь у голосуванні 74%	
	% від усіх громадян віком 18 років і старших	% від виборців, готових взяти участь у голосуванні
Тимошенко Ю.	29.2	39.1
Янукович В.	43.3	57.9
Проголосував би проти всіх	13.9	3.0
Не взяв би участі у голосуванні	4.1	0.0
Важко сказати/Немає відповіді	9.5	0.0
РАЗОМ	100.0	100.0

Наступна таблиця показує, який внесок у підтримку кандидатів другого туру виборів дають виборці різних кандидатів першого туру:

У першому турі голоси отримали:	У другому турі, якщо кандидатами були б Юлія Тимошенко та Віктор Янукович, як би голосували?					Разом
	За Юлію Тимошенко	За Віктора Януковича	Не пішов би на другий тур	Проти обох	Не визначився	
Богословська Інна	0.1%	0.1%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%
Гриценко Анатолій	0.2%	0.1%	0.0%	0.2%	0.1%	0.7%
Костенко Юрій	0.1%	0.0	0.0%	0.0%	0.0%	0.2%
Литвин Володимир	0.9%	0.6%	0.0%	0.7%	0.2%	2.5%
Мороз Олександр	0.1%	0.1%	0.0%	0.1%	0.0%	0.3%
Пабат Олександр	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%
Противсіх Василь	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%
Ратушняк Сергій	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Симоненко Петро	0.1%	1.5%	0.1%	0.9%	0.3%	3.0%
Супрун Людмила	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Тимошенко Юлія	15.6%	0.1%	0.0%	0.0%	0.1%	15.8%
Тігіпко Сергій	1.6%	2.7%	0.2%	2.0%	0.6%	7.1%
Тягнибок Олег	0.8%	0.1%	0.0%	0.2%	0.1%	1.2%
Ющенко Віктор	1.9%	0.1%	0.0%	1.2%	0.5%	3.7%
Янукович Віктор	0.2%	29.9%	0.0%	0.1%	0.1%	30.3%
Яценюк Арсеній	1.8%	0.8%	0.1%	1.2%	0.3%	4.2%
Проголосував би проти всіх	0.9%	1.2%	0.4%	4.2%	0.5%	7.1%
Не брав би участі в голосуванні	0.1%	0.3%	2.8%	0.6%	0.2%	3.9%
Важко сказати/не визначився	4.8%	5.5%	.4%	2.2%	6.4%	19.4%
РАЗОМ	29.2%	43.3%	4.1%	13.8%	9.5%	100.0%

ОЧІКУВАННЯ ФАЛЬСИФІКАЦІЙ

Ми також цікавилися думкою виборців щодо чесності виборів,

Скажіть, як на Вашу думку, пройдуть вибори Президента України та підрахунок голосів в цілому?

Пройдуть чесно, без фальсифікацій	7,3
Будуть окремі порушення, але вони суттєво не вплинуть на остаточні результати	29,4
Допускаю, що результати можуть бути сфальсифіковані	35,5
Впевнений, що остаточні результати будуть сфальсифіковані	17,1
ВС/НЗ	10,6

Тільки 7% виборців вірять у те, що вибори пройдуть чесно, без фальсифікацій, 53% вважають, що вибори скоріш за все будуть фальсифіковані, 29% вважає, що порушення будуть, але незначні.

СТАВЛЕННЯ ДО СОЦІОЛОГІВ,

Більшість опитаних (56%) цікавляться результатами соціологічних досліджень.

Чи цікавлять особисто Вас результати соціологічних досліджень напередодні президентських виборів?

Так	56,2
Ні	31,4
ВС/НЗ	12,4

Рівень довіри до соціологічних досліджень з 2002 до 2009 рр., суттєво зріс, у 2002 лише 36% населення 18+ довіряли результатам опитування, а зараз біля 53%,

Скажіть, будь-ласка, в якій мірі Ви довіряєте або не довіряєте результатам соціологічних опитувань стосовно майбутніх президентських виборів в Україні організацій, які вже давно працюють та публікують результати своїх досліджень?

Повністю довіряю	11,4
Скоріше довіряю	42,1
Скоріше не довіряю	22,6
Взагалі не довіряю	8,4
ВВ/ НЕ ЦІКАВЛЮСЬ	15,5

Введення ембарго на публікацію результатів соціологічних досліджень за два тижні до виборів мотивуються великим впливом соціологічних досліджень на виборців. Самі виборці це не визнають - тільки 6% опитаних готові змінювати свій вибір у залежності від результатів соціологічних досліджень

Скажіть, чи може змінитись Ваш вибір голосувати за того чи іншого кандидата, після ознайомлення з результатами соціологічних рейтингів кандидатів у Президенти?

Так, якщо „мій кандидат” програє іншим	6,2
Ні, ніякі результати досліджень мій вибір не змінять	68,1
Ні, тому що я не довіряю таким соціологічним опитуванням	12,7
ВВ/ ВІДМОВА ВІД ВІДПОВІДІ	12,9